

2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи : курс лекцій : модульне навчання : навч. посіб. / А. М. Алексюк. – К. : ІСДО, 1993. – 220 с.
3. Гецов Г. Г. Работа с книгой: рациональные приемы / Г. Г. Гецов. – 2-е изд., доп. – М. : Книга, 1984. – 120 с.
4. Козлакова Г. Проблеми підручника для вищої школи / Г. Козлакова // Освіта України. – 2001. – № 53. – С. 30 – 35.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – 447 с.
6. Лекції з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / за ред. В. І. Лозової. – Х. : ОВС, 2006. – 496 с.
7. Муратов Х. М. Вопросы методики работы с книгой. Составление конспекта. Лекции по курсу „Введение в специальность” / Х. М. Муратов. – Ташкент, 1978. – Вып. 3. – 50 с.
8. Подласый И. П. Педагогика. Новый курс : учебник для студентов пед. вузов : в 2 кн. / И. П. Подласый. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1 : Общие основы. Процесс обучения. – 574 с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ХІМІЇ ЗАСОБАМИ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ

Жгир Н. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Нова парадигма освіти вимагає значних змін в організації освітнього процесу, які визначають модернізацію цілей і задач, що стоять перед загальноосвітньою школою; організацію діяльності вчителя; різноманітні сторони навчально-пізнавальної діяльності учнів. Не обійшли зміни і такий елемент педагогічного процесу, як домашнє завдання учнів.

Успішність виконання домашніх завдань для учнів залежить від організації навчання та умов їх організації.

Наголошуємо на таких організаційно-педагогічних умовах індивідуалізації вивчення хімії з виконанням домашніх завдань:

- 1) Персоналізація роботи;
- 2) Різноманітні завдання;
- 3) Виховувати вміння учнів виконувати домашні завдання;
- 4) Системна перевірка операцій;
- 5) Слідкуйте за тим, щоб батьки були в курсі домашніх завдань.

Організаційною навчальною умовою організації домашніх завдань школярів є насамперед індивідуалізація домашнього завдання.

Різні автори по-різному визначали термін «персоналізація навчання» в залежності від цілей і засобів, які вони мають на увазі.

В. Онищук також виділив три рівні розвитку особистості в навчанні.

Перший рівень – це врахування загальних особливостей учнів на різних етапах їх навчання і розвитку; другий – здійснюється засобами диференційованого підходу (використання різноманітних навчальних програм і планів, навчальних завдань з різним ступенем складності для різних груп учнів); а третій – індивідуального підходу, який здійснюється з врахуванням індивідуальних відмінностей учнів і вчителя і створює сприятливі умови для їх спільної продуктивної діяльності [3].

Індивідуалізацію навчання на всіх його рівнях В. Онищук розглядає як комплекс організаційних, дидактичних і методичних заходів.

Іноді можна пропонувати завдання на вибір. Записуються на дошці всі вправи, а учні на свій розсуд виконують те, що їм під силу. Безперечно, добір відповідного пізнавального завдання – нелегка справа.

Індивідуалізація та міцність засвоєння знань і всебічний розвиток пізнавальних сил учнів впливає із загального положення про те, що в навчанні мислення панує над пам'яттю.

Правильно організована робота, увага до кожної дитини сприятиме тому, що розумові сили її розвиватимуться безупинно, а сама вона відчує себе сильною, здібною, цікавою для вчителя та однокласників. Забезпечити умови, щоб учень був суб'єктом навчальної діяльності (бачить своє завдання, розв'язує його, радіє), зобов'язаний кожний педагог.

Отже, індивідуалізація навчання – ключ до вирішення багатьох питань, насамперед – підвищення рівня свідомого й міцного засвоєння навчального матеріалу кожним учнем на уроці, оволодіння вміннями самостійно набувати нові знання, розвантаження дітей від надмірних домашніх завдань тощо [2].

Для того, щоб не знижувалась навчальна ефективність домашнього завдання і у дітей був інтерес до навчального предмета варто урізноманітнювати домашні завдання, що є другою дидактичною умовою успішності домашньої роботи. Час від часу корисно пропонувати незвичні за змістом і формою виконання домашні завдання [1].

Варто надавати дітям і можливість вибору домашнього завдання. Від авторитарного стилю педагогічного спілкування наша школа хоч і повільно, та все ж переходить до іншого – по-справжньому гуманного, зорієнтованого на особистість кожної дитини. Пріоритетним для вчителя нині є не лише засвоєння знань учнями, а й пошук таких методичних прийомів, які б зробили цей процес більш результативним для різного типу школярів і водночас дали б змогу зберегти емоційний комфорт для кожної дитини.

З огляду на це, великого значення надається систематичному виконанню домашніх завдань на вибір. Добираючи відповідний матеріал, слід прагнути охопити всі теоретичні питання, що розглядалися в класі (правила, способи виконання дій), а також всі види прикладів, практичних вправ. При цьому варто варіювати зміст завдань з тим, щоб учень зміг одного разу вибрати тільки приклади, іншого – тільки задачі, ще іншого – і перше, і друге. Звичайно, обов'язково забезпечуємо різний обсяг і ступінь складності пропонованого для роботи матеріалу.

Отже, для підвищення ефективності домашніх завдань доцільно давати дітям можливість вибору відповідних вправ, чітко визначаючи кінцеву мету їх виконання, передбачаючи труднощі, з якими можуть зіткнутися школярі з різними пізнавальними можливостями; добирати такі завдання, щоб одним скоротити шлях до шуканого результату, інших – зацікавити роботою, ще іншим – допомогти впевнитись у знанні матеріалу. На наш погляд, вибирати приклади чи задачі для домашньої роботи має право кожен учень, котрий успішно й самостійно працював на уроці. Адже тільки особиста участь у різних видах навчальної діяльності, зокрема й у виборі й плануванні її, дає змогу дитині глибше пізнати себе, максимально розкрити задатки, закладені в ній природою.

Отже, для того, щоб домашні завдання виконувалися успішно і приносили очікувані результати, слід особливу увагу звертати на дидактичні умови їх реалізації, а саме: індивідуалізацію домашніх завдань, їх різноманітність і систематичність перевірки, уміння учнів виконувати домашні завдання та забезпечення інформованості батьків щодо організації домашньої роботи.

Список використаної літератури

1. Володько В.М. Індивідуалізація і диференціація навчання: понятійно-категорійний аналіз / В.М. Володько // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 4. – С.9-17.
2. Гончаренко С.І. Проблеми індивідуалізації процесу навчання / С.І. Гончаренко // Педагогіка і психологія. – 1995. – №1(6). – С.63-71.
3. Онищук В.О. Активізація навчання старшокласників. – К. : Рад. школа, 1978. – 128 с.